

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Михайла Коцюбинського

«21» 06 2024 р.

Н А К А З

№ 124

Про затвердження Положення про
робочу програму навчальної дисципліни
у Вінницькому державному педагогічному
університеті імені Михайла Коцюбинського

Відповідно до рішення вченої ради Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського від 19 червня 2024 р. (протокол № 14)

НАКАЗУЮ :

Затвердити Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (додається).

Підстава: рішення вченої ради Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського від 19 червня 2024 р. (протокол № 14), службова записка ученого секретаря ученої ради Університету Лапшиної І.М.

Ректор

Наталія ЛАЗАРЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

«21» 06 2024 р. № 12408

ПОЛОЖЕННЯ
про робочу програму навчальної дисципліни
у Вінницькому державному педагогічному університеті
імені Михайла Коцюбинського

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про робочу програму навчальної дисципліни у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти» № 1187 від 30.12.2015 р. (в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365), Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін (додаткових спеціальностей, спеціалізацій) у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, Положення про використання Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-434т від 09.07.2018 р. «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення», Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми від 17.11.2020 р.

Метою Положення є унормування структури робочої програми навчальної дисципліни, її змісту, результатів навчання та критеріїв їх оцінювання.

1.2. Робоча програма навчальної дисципліни (далі – робоча програма) – основний документ навчально-методичного забезпечення навчальної

дисципліни, вимоги до змісту якої встановлені п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

1.3. Робоча програма – нормативний документ Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (далі – ВДПУ ім. М. Коцюбинського), який визначає мету, завдання, компетентності та результати навчання, зміст навчальної дисципліни, послідовність та обсяг окремих змістових частин, форми й засоби навчальної роботи, поточного й підсумкового контролю, порядок та критерії оцінювання результатів навчання.

1.4. Робоча програма призначена для:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу зі змістом навчальної дисципліни, критеріями та засобами оцінювання результатів навчання;
- встановлення відповідності змісту освіти освітній (освітньо-професійній або освітньо-науковій) програмі та стандартам вищої освіти під час акредитації;
- встановлення відповідності при зарахуванні результатів навчання, отриманих під час навчання за іншими освітніми програмами у ВДПУ ім. М. Коцюбинського чи в інших закладах вищої освіти, у формальній, неформальній та/або інформальній освіті.

1.5. Робоча програма розробляється для кожної навчальної дисципліни на основі освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми та навчального плану, за якими здійснюється підготовка фахівців у ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

Для здобувачів однієї освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми різних форм навчання (денна, заочна) розробляється одна робоча програма. У такому разі в робочій програмі вказується встановлений для відповідних форм навчання розподіл обсягу годин на аудиторну і самостійну роботу, описується відповідний порядок оцінювання результатів навчання. В разі, якщо навчальну дисципліну викладають кілька кафедр, укладається одна робоча програма, яка розробляється авторським колективом кафедр.

За рішенням кафедри робоча програма може розроблятися для всієї навчальної дисципліни або для окремих її розділів (на семестр, навчальний рік тощо).

Особливістю розроблення робочої програми навчальної дисципліни є структурування навчальної дисципліни за розділами, які передбачають розподіл навчального матеріалу на частини теоретичного і практичного матеріалу, які є логічно завершеними. При структуруванні навчального матеріалу слід уникати його дублювання в різних темах і порушень логічної цілісності подачі матеріалу навчальної дисципліни. Якщо навчальна

дисципліна вивчається більше одного семестру, то структурування виконують для кожного семестру окремо з обов'язковим підсумком навчального навантаження з усіх запланованих видів робіт по семестрах і з навчальної дисципліни в цілому.

1.6. Робоча програма укладається українською мовою.

1.7. Робоча програма є основою для розроблення різних видів навчально-методичних матеріалів (посібників, рекомендацій, методичних вказівок, конспектів лекцій, блоків тестів, індивідуальних завдань тощо), що забезпечують вивчення навчальної дисципліни, допомагають успішно опанувати здобувачам вищої освіти навчальний матеріал програми.

1.8. Паперовий примірник робочої програми зберігається на кафедрі, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, до завершення навчання здобувачів вищої освіти за освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою.

1.9. Робоча програма оприлюднюється в електронному вигляді на офіційній вебсторінці кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, у відповідній рубриці на офіційному сайті ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

Робоча програма обов'язкових навчальних дисциплін має бути доступна здобувачам вищої освіти на початок навчального року, а вибіркової – на момент здійснення вибору навчальної дисципліни на наступний навчальний рік.

Здобувачам вищої освіти має бути забезпечений вільний та зручний постійний доступ до робочої програми.

1.10. Відповідальність за розроблення та затвердження належним чином робочих програм покладається на завідувачів кафедр.

Не затверджена і не скріплена печаткою робоча програма навчальної дисципліни не дає права викладачеві на проведення навчальних занять.

1.11. Робочі програми навчальних дисциплін мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів побажань чи зауважень.

2. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Робочі програми розробляються з усіх обов'язкових та вибіркокових навчальних дисциплін освітньої (освітньо-професійної або освітньо-

наукової) програми провідними викладачами (зазвичай, професорами, доцентами) кафедр, які забезпечують викладання навчальних дисциплін.

2.2. Робоча програма укладається за формою, встановленою у ВДПУ ім. М. Коцюбинського і наведеною в додатку 1 до цього Положення.

2.3. Робоча програма розробляється та затверджується до початку навчального року, у якому починається вивчення навчальної дисципліни.

2.4. Робоча програма розробляється на один навчальний рік.

2.5. Робоча програма розглядається і схвалюється на засіданні кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, та на засіданні навчально-методичної комісії факультету/інституту, що фіксується у протоколах засідання відповідних органів, погоджується із гарантом освітньої програми, після схвалення подається на перевірку до навчально-методичного відділу. До розгляду на засіданні кафедри робоча програма рецензується двома фахівцями кафедри, яка забезпечує викладання навчальної дисципліни, або суміжних кафедр ВДПУ ім. М. Коцюбинського та погоджується гарантом освітньої програми.

2.5. Навчально-методичний відділ перевіряє відповідність робочої програми освітнім програмам, навчальним планам, нормативним документам ВДПУ ім. М. Коцюбинського, зокрема вимогам цього Положення, та правильність оформлення.

2.6. Робоча програма розглядається та затверджується першим проректором з науково-педагогічної роботи (проректором) ВДПУ ім. М. Коцюбинського, скріплюється печаткою ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

2.7. Робоча програма навчальної дисципліни не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Робоча програма містить такі складові:

- Титульний аркуш.
- Загальна інформація.
- Опис навчальної дисципліни.
- Мета, завдання, компетентності та результати навчання.
- Програма навчальної дисципліни.
- Структура навчальної дисципліни.
- Теми лекцій.
- Теми практичних занять.
- Теми лабораторних занять.

- Теми індивідуальних занять.
- Самостійна робота.
- Індивідуальні навчально-дослідні завдання.
- Методи та технології навчання.
- Методи та критерії оцінювання.
- Розподіл балів, які отримують здобувачі.
- Методичне забезпечення.
- Рекомендована література.
- Інформаційні ресурси в Інтернеті.

3.2. **Титульний аркуш** містить такі реквізити: назва закладу вищої освіти, факультету/інституту, кафедри, гриф затвердження першим проректором з науково-педагогічної роботи (проректором) ВДПУ ім. М. Коцюбинського, назву документа, назва навчальної дисципліни, інформація щодо ступеня вищої освіти, галузі знань, спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації), додаткової спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації), освітньої (освітньо-професійної або освітньо-наукової) програми, назву міста та року укладання. Якщо робоча програма укладається для окремої структурно-змістової частини навчальної дисципліни, це зазначається біля назви навчальної дисципліни.

3.3. На другій сторінці робочої програми зазначається **загальна інформація**: відомості про розробника(-ів) робочої програми, рецензентів, мова навчання, дати і номери протоколів засідань кафедри і навчально-методичної комісії факультету/інституту, на яких було розглянуто і схвалено робочу програму, підпис, прізвище, ініціали завідувача кафедри та голови навчально-методичної комісії, погодження освітньої програми гарантом.

3.4. **Опис навчальної дисципліни** передбачає подання такої інформації:

- назва навчальної дисципліни;
- галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація), освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма, ступінь вищої освіти;
- статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова);
- рік навчання, семестр;
- форма навчання;
- обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять, самостійної роботи;
- вид семестрового контролю;

- співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи (%).

3.5. Мета, завдання, компетентності та результати навчання. Для обов'язкових навчальних дисциплін зазначається місце навчальної дисципліни в освітній (освітньо-професійній або освітньо-науковій) програмі, у структурно-логічній схемі підготовки фахівців (наприклад, які навчальні дисципліни мають бути вивчені раніше, які навчальні дисципліни будуть вивчатися після цієї навчальної дисципліни, які міждисциплінарні зв'язки цієї навчальної дисципліни). Зокрема, наводяться визначені освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою компетентності та результати навчання, для формування яких вивчається ця навчальна дисципліна (з урахуванням матриць відповідностей, поданих в освітніх програмах). Для вибіркового навчальних дисциплін може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення навчальної дисципліни для конкретної освітньої програми.

Метою вивчення навчальної дисципліни є здобуття особою високого рівня наукових та/або творчих мистецьких, професійних і загальних компетентностей, необхідних для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань. Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

У цій частині робочої програми зазначаються також заплановані (очікувані) результати навчання. Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які здобувач здатен продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Формулювання результатів навчання для обов'язкових навчальних дисциплін має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою (результатах навчання) із зазначенням шифрів компетентностей, результатів навчання відповідно до освітньої програми.

3.6. Програма навчальної дисципліни. У цьому розділі подаються назви розділів, назви тем та зміст кожної теми.

Цей розділ робочої програми навчальної дисципліни відображає її структурування, назви розділів, основних тем та зміст кожної теми. Структурування навчальної дисципліни за розділами та темами повинно

здійснюватися на основі виділення інформації, необхідної та достатньої для всебічної характеристики змісту навчальної дисципліни з точки зору набуття майбутніх професійних компетентностей. При формуванні змісту робочої програми необхідно врахувати основні напрямки розвитку галузі, досягнення сучасної науки та техніки, взаємозв'язок компонентів логічної структури змісту різних навчальних дисциплін, передбачених освітньою програмою, навчальним планом тощо, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних навчальних дисциплін проблем.

3.7. Структура навчальної дисципліни. У табличній формі подається розподіл навчального часу за формами навчання, видами занять, темами.

3.8. Теми лекцій. Теми лекцій подаються у вигляді таблиці, що містить кількість годин, відведених на їх проведення за денною та заочною формами навчання.

3.9. Теми практичних занять. Теми практичних занять подаються у вигляді таблиці, що містить кількість годин, відведених на їх проведення за денною та заочною формами навчання.

3.10. Теми лабораторних занять. Теми лабораторних занять подаються у вигляді таблиці, що містить кількість годин, відведених на їх проведення за денною та заочною формами навчання.

3.11. Теми індивідуальних занять. Теми індивідуальних занять подаються у вигляді таблиці, що містить кількість годин, відведених на їх проведення за денною та заочною формами навчання.

3.12. Самостійна робота. Самостійна робота здобувача вищої освіти – це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для цього, визначається навчальним планом і залежить від загального обсягу годин, відведених для вивчення конкретної навчальної дисципліни і, як правило, він становить від 1/3 до 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми.

Самостійна робота має охоплювати всю програму навчальної дисципліни із зазначенням кількості годин, відведених на виконання кожної теми.

Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти з конкретної навчальної дисципліни визначається робочою програмою і забезпечується

навчально-методичними матеріалами, підручниками, навчальними і методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи тощо. Контроль за самостійною роботою здобувача вищої освіти проводиться у формі: захисту рефератів, колоквиуму, індивідуального навчально-дослідного завдання, тестування, контрольної роботи, науково-практичної конференції тощо. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем вищої освіти в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Одним із видів самостійної роботи є курсова робота.

Курсова робота є творчим та/або репродуктивним рішенням конкретних завдань щодо об'єктів діяльності майбутнього фахівця (педагогічних, соціальних, лінгвістичних, математичних, природничих проблем тощо), виконане здобувачами вищої освіти самостійно з елементами дослідження під керівництвом викладача згідно із завданням, на основі набутих з цієї та суміжних освітніх компонент компетентностей. Тематика курсових робіт повинна відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху.

Виконується курсова робота протягом семестру відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти.

3.13. Індивідуальні навчально-дослідні завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) – форма організації самостійного навчання, що має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі вищої освіти отримують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах програми навчальної дисципліни, яку здобувачі вищої освіти виконують на основі компетентностей, отриманих в процесі лекцій, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому. У робочій програмі зазначається назва ІНДЗ, його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання. Окремо наводиться (за наявності) орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових завдань. При цьому зазначається обсяг часу, відведений на опрацювання кожної з тем і виконання кожного із завдань (на ІНДЗ години відводяться із обсягу самостійної роботи).

3.14. Методи та технології навчання. Стисло описуються методи та технології навчання, що використовуються під час викладання навчальної дисципліни.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті здобувачів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та/або великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Активні методи навчання: послідовна й цілеспрямована постановка перед здобувачами завдань, розв'язуючи які активно засвоюються нові знання.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги здобувачам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у здобувачів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому здобувачі опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів і можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення здобувачів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни здобувачі можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує здобувачів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

При викладанні навчальної дисципліни використовуються різноманітні технології навчання - як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При цьому навчання є студентоцентрованим та здійснюється через активну практичну діяльність. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій тощо.

Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні

теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи - експертного оцінювання, ранжування, систематизації, екстраполяції, «мозкового штурму» тощо. В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань.

Також можна використовувати такі методи:

- словесні методи (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, навчальна дискусія, диспут, консультація, співбесіда тощо);
- практичні методи (лабораторні та практичні заняття, графічні роботи тощо);
- наочні методи (ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація тощо);
- робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- методи організації самостійної роботи (розв'язання завдань, виконання проєктів, індивідуальних і творчих завдань тощо);
- за логікою навчального процесу (індуктивні, дедуктивні, метод аналогій, аналітичні і синтетичні);
- за характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий, евристичний, дослідницький, розв'язування творчих завдань, проблемного викладу навчального матеріалу);
- інтерактивні та активізації навчання, з використанням новітніх мультимедійних та комп'ютерних технологій (групове навчання, мозковий штурм, робота в парах);
- індивідуальна науково-дослідна робота тощо.

Бесіда - це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, яка дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих запитань спрямувати здобувачів вищої освіти на активізацію отриманих знань.

Лекція — це логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та

демонстрацією дослідів. Вона покликана формувати у здобувачів вищої освіти основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрям, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти з відповідної навчальної дисципліни.

Практичні заняття – це вид навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем вищої освіти відповідно сформульованих завдань.

Лабораторні заняття – це вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти під керівництвом викладача особисто проводить експерименти чи досліди у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях з використанням устаткування, пристосованого до умов навчального процесу. В окремих випадках лабораторні заняття можуть проводитися в умовах реального професійного середовища.

Семінарські заняття – це форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо з метою сприяння розвитку творчої самостійності здобувачів вищої освіти, поглиблення їхнього інтересу до науки і наукових досліджень, розвитку культури мовлення, вмінь та навичок публічного виступу, участі в дискусії.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють уміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших, критично підходити до власних поглядів.

Тренінг – це вид навчальних занять, в процесі якого всі його учасники на власному досвіді опановують інструменти для виконання певної роботи, внаслідок чого здобувач вищої освіти переходить від усвідомленого незнання до усвідомленої компетентності.

Майстер-клас – це вид навчальних занять, на якому ведучий-фахівець розповідає і, що ще більш важливо, показує, як застосовувати на практиці нову технологію або метод.

Мозкові атаки – це колективний метод пошуку нових ідей і рішень. Учасникам пропонується висловлювати якомога більшу кількість різних варіантів вирішення проблеми, в тому числі найбільш фантастичних і

нереальних. Потім із загального числа ідей вибираються найкращі й аналізуються. Вибрані і проаналізовані ідеї намагаються втілити на практиці.

Кейс-метод, або метод аналізу конкретних ситуацій, – це навчання із використанням опису реальних педагогічних, економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Учасники повинні проаналізувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати можливі їх рішення і вибрати найкращі з них. Кейси базуються на реальному фактичному матеріалі або ж наближені до реальної ситуації.

Модерація – це спосіб проведення обговорення, який швидко приводить до конкретних результатів, дає можливість усім присутнім брати участь у процесі знаходження рішень проблеми, відчуючи при цьому повну відповідальність за результат. Модерацією називають спробу одного або, краще, двох людей зробити можливим і полегшити процес навчання групи, при цьому не втручаючись у його суть.

Коучинг – це процес, спрямований на підтримку поліпшення навичок, вмінь, потенціалу та креативності, якими вже володіє здобувач вищої освіти. Головною відмінною рисою коучингу є те, що він не спирається на знання, досвід, мудрість чи передбачення коуча, а, головним чином, на здатність людини вчитися самому і творчо діяти.

Презентація, або виступи перед аудиторією, використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу і демонстрації нових товарів та послуг.

Рольові ігри, або інсценізація, – це форма активізації здобувачів вищої освіти, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації в ролі безпосередніх учасників подій.

Дидактична гра – це метод імітації (наслідування, відображення) прийняття управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що вже вироблені або виробляються самими учасниками, який реалізується через самостійне вирішення здобувачами вищої освіти поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли вони змушені самостійно опанувати новий зміст або шукати нові зв'язки в уже засвоєному матеріалі.

Інтерактивне дистанційне навчання – це сукупність педагогічних технологій, що базуються на принципах відкритого і комп'ютерного навчання та активних методах навчання у спілкуванні в інформаційному освітньому просторі, для організації освіти користувачів, розподілених у просторі та часі.

Наведений перелік не є вичерпним, викладач може використовувати і інші методи та технології навчання.

3.15. Методи та критерії оцінювання. Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти враховує види занять, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні, лабораторні, індивідуальні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання у ВДПУ ім. М. Коцюбинського. Вони визначають відповідність рівня набутих здобувачами вищої освіти компетентностей вимогам нормативних документів щодо вищої освіти та документів ВДПУ ім. М. Коцюбинського. В освітньому процесі використовуються такі види контролю, як поточний і підсумковий.

У розділі описуються методи і критерії поточного і підсумкового контролю. Зокрема, поточний контроль може здійснюватися через усне (індивідуальне, групове, фронтальне) опитування, тестування, виконання поточних контрольних (модульних) робіт, захист лабораторних робіт, написання есе, розв'язування задач, практичних завдань, ситуацій, виступ (презентацію) на практичному занятті, виконання розрахункових чи розрахунково-графічних робіт, проєктів, колоквиум тощо. Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні заняття), а також оцінюється самостійна робота, зокрема й індивідуальні навчально-дослідні завдання, з кожної теми. Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються викладачем.

Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня сформованих компетентностей визначаються викладачем.

Поточний контроль (наведений перелік не є вичерпним, викладач може використовувати і інші методи):

1. *Усне опитування* – це найбільш поширений метод контролю знань здобувачів вищої освіти. Під час усного опитування встановлюється безпосередній контакт між викладачем і здобувачем вищої освіти, у процесі якого викладач отримує широкі можливості для вивчення індивідуальних особливостей засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу.

2. *Фронтальне опитування* проводиться у формі бесіди викладача з групою. За його допомогою викладач може перевірити виконання здобувачами вищої освіти домашнього завдання, з'ясувати готовність групи

до вивчення нового матеріалу, визначити сформованість основних понять, засвоєння нового навчального матеріалу, який тільки що розглядався на занятті.

3. *Індивідуальне опитування* передбачає ґрунтовні, розгорнуті відповіді здобувачів вищої освіти на запитання, що стосуються досліджуваного навчального матеріалу. Питання індивідуального опитування стимулюють здобувачів вищої освіти логічно мислити, порівнювати, аналізувати, доводити, підбирати переконливі приклади, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки й робити обґрунтовані висновки.

4. *Письмові контрольні роботи* – це ефективний метод перевірки й оцінки сформованих компетентностей здобувачів вищої освіти, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма здобувачами вищої освіти групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються здобувачами вищої освіти, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

5. *Диктант* – форма письмового контролю - вправа для засвоєння або перевірки грамотності, що полягає в записуванні тексту, який диктується.

6. *Тестування* – це перевірка знань, що здійснюється у формі відповідей здобувачів вищої освіти на різні запитання. Тестовий контроль дає можливість при незначних витратах аудиторного часу перевірити всіх здобувачів вищої освіти. Чим більше тестових завдань, тим надійніша оцінка сформованих результатів навчання.

7. *Колоквіум* – це форма перевірки й оцінювання знань здобувачів вищої освіти. Становить проміжний міні-екзамен, що проводиться за ініціативою викладача для перевірки результатів навчання за декількома розділами (темами).

8. *Індивідуальні навчально-дослідні завдання* – це завдання, які видаються здобувачам вищої освіти у терміни, що визначає викладач. Індивідуальні завдання виконуються здобувачем вищої освіти самостійно при консультуванні з викладачем. Допускаються випадки виконання комплексної тематики кількома здобувачами вищої освіти.

9. *Твори та реферати* використовуються для повторення й узагальнення навчального матеріалу. Вони дозволяють систематизувати знання здобувачів вищої освіти та перевірити вміння розкрити тему. У процесі підготовки твору або реферату здобувач вищої освіти мобілізує й актуалізує наявні знання, самостійно набуває нових знань, що необхідні для розкриття теми, зіставляє їх зі своїм життєвим досвідом та чітко усвідомлює

свою життєву позицію. При перевірці таких робіт викладач звертає увагу на відповідність роботи темі, повноту розкриття теми, послідовність викладу та самостійність судження.

10. *Есе* – це твір-роздум невеликого обсягу з вільною композицією, що виражає індивідуальні враження, міркування за конкретним питанням або проблемою. Есе припускає вираження автором своєї точки зору, особистої суб'єктивної оцінки предмета міркування, дає можливість нестандартного (творчого), оригінального висвітлення матеріалу. Метою есе є діагностика продуктивної, творчої складової пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, яка передбачає аналіз інформації, його інтерпретацію, побудову міркувань, порівняння фактів, підходів і альтернатив, формулювання висновків та особисту оцінку автора.

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо. Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг під час складання екзаменів та заліків (підсумкового контролю) за графіком екзаменаційної сесії.

Вказується вид підсумкового (семестрового) контролю: залік, екзамен. Підсумковий контроль результатів навчання здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену/заліку, завданням якого є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. На підсумковий контроль (залік,/екзамен) за рішенням кафедри відводиться від 20 до 30 балів.

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності і системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, економічності, доступності і зрозумілості методики оцінювання, врахування індивідуальних можливостей здобувачів. Система оцінювання повинна допомогти в освіті визначити наявність/відсутність прогресу в опануванні освітнього компоненту.

Співвідношення результатів навчання та форм (методів) і критеріїв оцінювання ґрунтується на таких засадах:

- результати навчання із відповідними стратегіями та критеріями оцінювання визначаються для освітньої програми загалом, для кожного її освітнього компонента окремо (навчальної дисципліни, практики, курсової, кваліфікаційної роботи) і фіксуються у робочій програмі навчальної дисципліни;

- форми (методи) та критерії оцінювання, вибрані для поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни (практики, індивідуального завдання, іншого освітнього компоненту), узгоджуються з результатами навчання з цієї дисципліни і з видами навчальної діяльності, що реалізовувалися в процесі навчання;

- форми (методи) оцінювання забезпечують валідність оцінювання успішності здобувачів вищої освіти та встановлення факту досягнення результатів навчання. Критерії оцінювання описують те, що здобувач освіти, як очікується, здатний виконувати для демонстрації здобутого результату навчання;

- форми підсумкового контролю з освітнього компоненту визначаються освітньою програмою і не можуть замінюватися на інші.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Критерієм успішного проходження здобувачами вищої освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ними мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

3.16. Розподіл балів, які отримують здобувачі. У розділі описується система нарахування здобувачам балів за виконання певних видів навчальної діяльності, засвоєння окремих тем, досягнення запланованих результатів навчання, виконання самостійної роботи, ІНДЗ, за поточні контрольні (модульні) роботи, відповідь на заліку/екзамені тощо. Кількість балів за кожну з тем, за кожен вид роботи тощо визначається розробником(-ами) робочої програми з урахуванням їх складності, обсягу та значущості в засвоєнні навчальної дисципліни.

Розподіл балів здійснюється з урахуванням вимог Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університету імені Михайла Коцюбинського, Критеріїв оцінювання знань і

вмінь здобувачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Шкали оцінювання: стобалова, ЄКТС, розширена.

Якщо вивчення навчальної дисципліни завершується підсумковим семестровим контролем у формі заліку /екзамену, визначається:

- мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати здобувачу для допуску до заліку/екзамену,
- мінімальна кількість балів, яку здобувачу необхідно набрати на заліку/екзамени, щоб його відповідь могла бути оцінена позитивно,
- критерії оцінювання відповіді на кожне з питань екзаменаційного білета.

3.17. Методичне забезпечення. Розділ містить перелік конспектів лекцій, методичних вказівок до лабораторних робіт та практичних занять для забезпечення вивчення навчальної дисципліни у тому числі і тих, що розміщені у відкритому доступі. Також розділ формується за потреби, якщо вивчення навчальної дисципліни передбачає використання, наприклад, спеціалізованого обладнання, роботу у спеціалізованих лабораторіях, застосування певного програмного забезпечення тощо.

Інші документи і форми навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни можуть визначати викладач та кафедра, виходячи із необхідності максимально повного надання здобувачам освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення навчальної дисципліни. Зокрема, це можуть бути авторські матеріали, розроблені викладачем: конспекти лекцій, методичні вказівки та рекомендації, збірники ситуаційних завдань (кейсів), приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань, комп'ютерні презентації, ілюстративні матеріали, каталоги ресурсів тощо.

3.18. Рекомендована література. Наводиться список рекомендованої літератури - основної і додаткової. Рекомендовані джерела інформації мають бути у вільному безоплатному доступі для здобувача вищої освіти, зокрема:

- у бібліотеці закладу вищої освіти;
- на електронних ресурсах закладу вищої освіти;
- у визначених в робочій програмі відкритих державних реєстрах, інформаційних системах, базах даних тощо;
- на зазначених у робочій програмі зовнішніх електронних ресурсах, що надають вільний доступ до інформації.

Бібліографічна інформація оформлюється згідно з чинними на момент укладання робочої програми Національними стандартами України.

Бібліографічний опис використаного джерела може обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела.

Рекомендовані джерела інформації мають бути актуальними, сучасними. Списки рекомендованої літератури повинні містити, зазвичай, не менше 50% джерел за останні п'ять-десять років, сумарно включати не більше 20 основних і додаткових джерел. Основна література містить фундаментальні базові джерела (підручники, посібники), серед яких можуть бути власні розробки укладачів робочої програми (навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки тощо). У разі потреби (за відсутності сучасної навчальної літератури) до списку базової літератури можуть бути включені монографії, науково-практичні та інші видання. Додаткова література, зазвичай, призначена для поглибленого вивчення окремих тем, розділів навчальної дисципліни. Це можуть бути довідкові видання, монографії, збірники, публікації у фахових виданнях тощо.

Заборонено посилення на літературні джерела країн-агресорів!

3.19. Інформаційні ресурси в Інтернеті. У списку рекомендованих інформаційних ресурсів наводяться електронні адреси сайтів, матеріали яких можуть бути використані для вивчення навчальної дисципліни, у тому числі інтернет-джерела з нормативною базою.

Викладач може надавати здобувачам вищої освіти посилення на доступну для них наукову, навчальну та методичну літературу, а також на електронні ресурси та інші джерела інформації, у тому числі іноземні та міжнародні, які мають дозвіл власника авторських прав на вільне використання в освітньому процесі.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення розглядається і схвалюється вченою радою ВДПУ ім. М. Коцюбинського й уводиться в дію наказом ректора ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

4.2. Положення підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті ВДПУ ім. М. Коцюбинського і є обов'язковим для виконання усіма учасниками освітнього процесу.

4.3. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й схвалюються вченою радою ВДПУ ім. М. Коцюбинського й уводяться в дію наказом ректора ВДПУ ім. М. Коцюбинського.

Методист
навчально-методичного відділу

Інна СЕРДЮКОВА

Начальник юридичного відділу

Аліна САТАЄВА

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

(назва інституту, факультету)

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ проф. Блажко О.А.

«_____» _____ 20____ р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ (ВИБІРКОВОЇ)
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

(назва навчальної дисципліни)

підготовки _____

(назва ступеня вищої освіти)

галузі знань _____

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності _____

(код і назва спеціальності)

предметної

спеціальності _____

(код і назва предметної спеціальності)

спеціалізації _____

(назва спеціалізації)

додаткової спеціалізації/спеціальності / предметної спеціальності

(назва додаткової спеціалізації/спеціальності / предметної спеціальності)**Освітньо-професійна програма**(для бакалавра, магістра) / **Освітньо-наукова**(для доктора філософії)

(назва освітньої програми)

інститут,

факультет _____

(назва інституту, факультету)

Вінниця – 20____ рік

Робоча програма _____ для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
за спеціальністю _____, предметною спеціальністю
_____, спеціалізацією _____

додатковою спеціалізацією/спеціальністю / предметною спеціальністю

Освітньо-професійна програма(для бакалавра, магістра) / Освітньо-наукова (для доктора філософії)

Мова навчання _____
(назва освітньої програми)

«_____» _____ 20____ р. ____ с.

РОЗРОБНИКИ: _____
(прізвище, ініціали авторів, їх посади, наукові ступені, вчені знання)

Рецензенти:

1. _____
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене знання)
2. _____
(прізвище, ініціали, посада, науковий ступінь, вчене знання)

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри _____
(назва кафедри)

Протокол від «_____» _____ 20____ р. № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) _____
(ініціали, прізвище)
«_____» _____ 20____ р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії
інституту/факультету _____
(назва інституту, факультету)

Протокол від «_____» _____ 20____ р. № _____

Голова НМК _____
(підпис) _____
(ініціали, прізвище)
«_____» _____ 20____ р.

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____
(підпис) _____
(ініціали, прізвище)
«_____» _____ 20____ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність / предметна спеціальність, освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Загальна кількість кредитів - Кількість кредитів на поточний навчальний рік -	Галузь знань _____ (шифр і назва)	Обов'язкова (вибіркова)		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) _____ год. сам. роб. _____ (назва)	Спеціальність _____ (код і назва) Предметна спеціальність _____ (код і назва) Спеціалізація _____ (назва) Додаткова спеціалізація/спеціальність / предметна спеціальність _____ (назва) Освітня (освітньо-професійна або освітньо-наукова) програма _____ (назва)	РІК НАВЧАННЯ		
		- й	- й	
Загальна кількість годин – Кількість годин на поточний навчальний рік - Кількість годин на __ семестр -		СЕМЕСТР		
		- й	- й	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних -</i> <i>самостійної роботи здобувача -</i>	Ступінь вищої освіти _____ (назва)	ЛЕКЦІЇ		
		годин	годин	
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		
		годин	годин	
		ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ		
		годин	годин	
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ		
		годин	годин	
		САМОСТІЙНА РОБОТА		
		годин	годин	
		ВИД КОНТРОЛЮ: Залік/екзамен		

ПРИМІТКА:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи (%) становить:
 для денної форми навчання –
 для заочної форми навчання -

2. Мета, завдання, компетентності та результати навчання

2.1.Мета.....

2.2.Завдання.....

2.3.Компетентності (за освітньо-професійною або освітньо-науковою програмою)

2.3.1. *Загальні компетентності*

2.3.2. *Фахові компетентності*

2.4.Результати навчання за освітньою (освітньо-професійною або освітньо-науковою) програмою

Примітка: для обов'язкових навчальних дисциплін – із зазначенням шифрів.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1.....
(назва розділу)

ТЕМА 1.
(назва теми)

.....
(інформаційний обсяг теми)

ТЕМА 2.....
(назва теми)

.....
(інформаційний обсяг теми)

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1 Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
Разом за розділом 1												
РОЗДІЛ 2 Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
Разом за розділом 2												
ІНДЗ						Х						Х
Курсова робота						Х						Х
УСЬОГО ГОДИН												

Примітка: ЛК – лекції; ПЗ – практичні заняття; ЛЗ – лабораторні заняття; ІЗ – індивідуальні заняття; ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання; СР – самостійна робота.

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

8. Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

10. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

У робочій програмі зазначається назва індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ), його обсяг, структура, коротка характеристика змісту і вимог до виконання та оцінювання. Окремо наводиться (за наявності) орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових завдань. При цьому зазначається обсяг часу, відведений

на опрацювання кожної з тем і виконання кожного із завдань (на ІНДЗ години відводяться із обсягу самостійної роботи).

11. Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів та технологій навчання, як: *перераховуються обрані для навчальної дисципліни методи навчання, що сприяють досягненню очікуваних результатів навчання. Необхідно враховувати не тільки методи навчання, що використовуються під час проведення аудиторних занять, але й ті, які використовуються для сприяння та підтримки навчання здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи.*

12. Методи та критерії оцінювання

Для прикладу:

Методи оцінювання:

В освітньому процесі використовуються такі види контролю, як поточний і підсумковий.

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні заняття), а також оцінюється самостійна робота, зокрема й індивідуальні навчально-дослідні завдання, з кожної теми. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 70-80 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен/залік – 35 балів).

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами:

Методи підсумкового оцінювання:

На підсумковий (семестровий) контроль (залік/екзамен) рішенням кафедри відводиться від 20 до 30 балів.

ВДПУ ім. М. Коцюбинського використовує стобальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ЄКТС, столболовою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
A 90-100 балів ВІДМІННО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
B 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань здобувач спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ
C 75-79 балів ДОБРЕ	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНИЙ
D 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність здобувача є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ

Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Ех 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
Е 0-34 балів НЕПРИЙНЯТНО	Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

[illegible]

ДЛЯ ЭКЗАМЕНУ

ДЛЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Текст курсової роботи та ілюстративні матеріали	Захист роботи	Загальна кількість балів
		100

Шкала оцінювання: стобалова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за розширеною шкалою
		<i>Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики</i>
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

ПРИМІТКА:

1. На підсумковий (семестровий) контроль (залік/екзамен) – рішенням кафедри відводиться від 20 до 30 балів ЄКТС.
2. Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні заняття), а також оцінюється самостійна робота, зокрема й індивідуальні завдання, з кожної теми. Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується у формах: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів на ін. Поточний контроль виконання самостійної роботи, зокрема й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами. Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються та затверджуються на засіданні кафедри.
Приклад заповнення таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни з видом підсумкового контролю «ЗАЛІК».

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА														Підсумковий контроль (залік)	Загальна кількість балів	
РОЗДІЛ 1 – 40 балів							РОЗДІЛ 2 – 40 балів									
T1		T2		T3		Контрольна робота	T4		T5		T6		Контрольна робота	20		100
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.		Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.				
5	5	8	2	5	5	10	6	4	5	5	5	5	10			

3. До загального обсягу годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни, з якої заплановано написання курсової роботи, входить 30 годин самостійної роботи на написання курсової роботи. Вимоги до змісту, обсягу, оформлення курсових робіт, порядку контролю за їх виконанням, підготовки до захисту, критерії оцінювання, а також інші вимоги наводяться у методичних рекомендаціях, які розробляються відповідними кафедрами.

Для прикладу:

Текст курсової роботи та ілюстративні матеріали	Захист роботи	Загальна кількість балів
80	20	100

14. Методичне забезпечення

1.

Примітка. Документи і форми навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни можуть визначати викладач та кафедра, виходячи із необхідності максимально повного надання здобувачам вищої освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення навчальної дисципліни. Зокрема, це можуть бути авторські матеріали, розроблені викладачем:

- конспекти лекцій;
- методичні вказівки та рекомендації;
- збірники ситуативних завдань (кейсів);
- приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань;
- комп'ютерні презентації;
- ілюстративні матеріали;
- каталоги ресурсів тощо.

15. Рекомендована література

Основна

1.

Додаткова

1.

16. Інформаційні ресурси в Інтернеті